

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

VIII International Science Conference
«Impact of modernity on science and
practice»

April 6 – 7, 2021

Madrid, Spain

IMPACT OF MODERNITY ON SCIENCE AND PRACTICE

Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain
April 6 – 7, 2021

UDC 01.1

ISBN – 978-9-40361-463-2

The VIII International Science Conference «Impact of modernity on science and practice», April 6 – 7, 2021, Madrid, Spain. 193 p.

Text Copyright © 2021 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2021 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Melnyk O.S., Kozarevych V.O.

Controlled illumination of artificial welkin with led systems // Impact of modernity on science and practice. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain 2021. Pp. 13-15.

URL: <https://eu-conf.com>.

37.	Середа І.В., Тригуб Д.О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	120
38.	Скиба Ю.А., Гармата О.М. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТІВ: ДОСВІД НІДЕРЛАНДІВ ТА УКРАЇНИ	123
39.	Чайка О.В. CLASSCRAFT ЯК АДАПТИВНА ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ	127
40.	Шумаєва С.П. СЛОЖНОСТИ РАБОТЫ УЧИТЕЛЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ С ДЕТЬМИ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ	130
PHILOSOPHICAL SCIENCES		
41.	Кульбаєва Д.Д. ҚАЗІРГІ ЗАМАНДА ГУМАНИТАРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ	132
POLITICAL SCIENCE		
42.	Lesnyak V. ESTRUCTURA DE ARMINISTRACIÓN PÚBLICA EN ESPAÑA CONTEMPORÁNEA	136
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
43.	Войчишина А., Кізь О.Б. САМОПОВАГА У СТРУКТУРІ САМОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	138
44.	Зубіашвілі І.К., Слободяник Н.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ МОНЕТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ	142
45.	Колюх О.А. ИЗУЧЕНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ПРОЕКТИРОВАНИЯ КАРЬЕРЫ У СПЕЦИАЛИСТОВ ПОМОГАЮЩИХ ПРОФЕССИЙ	145

САМОПОВАГА У СТРУКТУРІ САМОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Войчишина Анастасія

магістрантка I курсу факультету педагогіки та психології,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка

Кізь Ольга Богданівна

кандидатка психологічних наук, доцентка, доцентка кафедри психології,
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка

В умовах сьогодення дошкільна ланка освіти має гостру потребу у фахівцях, кожен із яких є ініціативною, відповідальною і самостійною особистістю, автономним суб'єктом пізнання і професійної, соціальної і особистісної життєдіяльності, здатним активно перетворювати навколишній світ і самого себе, покращувати і проєктувати психологічно комфортне освітнє середовище, компетентно розробляти індивідуальні освітні траєкторії для кожної дитини.

Запорукою успішного самоздійснення майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти (ЗДО) як суб'єктів суспільних відносин, а водночас осердям їхніх прагнень і проявів активності, є самоповага та віра у власні можливості [1]. Самоповага виражає узагальнене ставлення особистості до самої себе, є чинником саморозвитку, визначає задоволеність собою, прийняття себе, узгодженість Я реального і Я ідеального, а також визначає те, якою мірою людина вважає себе значущою, здібною, доброзичливою тощо. Це – важливий складник емоційно-оцінного компонента самосвідомості особистості [2; 3]. Низька самоповага викликає почуття невпевненості у своїх можливостях подолати власні недоліки, чутливість до критики, залежність від думки оточуючих, закритість від інших, неспроможність перебувати сам-на-сам із собою та отримувати від цього задоволення.

Проблемі самосвідомості загалом та самоповаги у її структурі зокрема приділялась значна увага у теоретичних й експериментальних дослідженнях зарубіжних та вітчизнаних науковців. У працях Р. Ануфрієвої, І. Беґа, М. Боришевського, Є. Головахи, У. Джеймса, Е. Еріксона, О. Злобіної, І. Кона, Ч. Кулі, А. Маслоу, К. Роджерса, М. Розенберґа, В. Століна, В. Татенка, Т. Титаренко, Л. Терлецької, Н. Харламенкової, П. Чамати та інших науковців самоповага як ціннісне ставлення особистості до себе розглядається по-різному: крізь призму співвідношення успіху та рівня домагань, мотиву самоповаги та сталості образу Я, проблеми життєвих смислів та особистісних виборів,

особистої відповідальності та суб'єктності особистості. Автори різноаспектно вивчали основні механізми формування сталої позитивної самоповаги, а також вагомі чинники порушення її нормального розвитку.

Ґрунтовне дослідження самоповаги провів І. Кон. Ученим визначено, що високий рівень самоповаги вказує на те, що людина вірить у власні сили, самостійна, незалежна у судженнях, задоволена своїм життям. Натомість низький рівень самоповаги вказує на певний комплекс меншовартісності у порівнянні з іншими людьми, власну неповноцінність. У людей із низьким рівнем самоповаги спостерігається нестійкість образу Я, зневага до власної особистості, замкнутість та відстороненість від оточуючих, підвищена чутливість до критики. Також І. Кон пов'язує самоповагу з самооцінкою [4].

Науковці зауважують, що невдоволеність собою і високий рівень самокритичності не завжди вказують на низький рівень самоповаги. Рефлексивна самокритика творчої особистості викликає вирішення конфлікту між Я реальним і Я ідеальним у трудовій чи учбовій діяльності, у самовихованні [1]. Цей конфлікт розгортається на основі її сильного Я, коли людина здатна ставити перед собою та вирішувати складні завдання. Саме у цьому, як зазначає І. Кон, і проявляється міра самоповаги особистості. І навпаки, слабке Я людини призводить до гіпертрофії власних недоліків, визнання яких не завжди спонукає людину до їхнього подолання, а почасти виступає засобом їх виправдання, відмовою від діяльності, замкненості в собі [4].

Експериментальне дослідження проведено на базі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Дослідженням охоплено 230 респондентів (студенти 2-4 курсів спеціальності «012 Дошкільна освіта»; 115 осіб – денної та 115 – заочної форм навчання; 100 % – представниці жіночої статі). До психодіагностичного інструментарію на даному етапі дослідження увійшла методика «Шкала для вимірювання рівня самоповаги» М. Розенберга, за допомогою якої вимірювали ступінь позитивності ставлення індивіда до самого себе: задоволеність собою, прийняття себе, позитивне ставлення до самого себе, узгодженість наявного Я й ідеального Я.

Розглянемо показники самоповаги, отримані у двох групах досліджуваних залежно від форми здобуття ними освіти: денної чи заочної. Результати дослідження подано у таблиці 1.

Таблиця 1.

Відсоткове співвідношення респондентів денної та заочної форм навчання за рівнем самоповаги

Рівень самоповаги	студенти денної форми навчання (%)	студенти заочної форми навчання (%)
Високий	19	8
Середній	64	61
Низький	17	31

Згідно із результатами дослідження, 64 % студентів денної та 61 % заочної форм навчання мають показники середнього рівня самоповаги. Вони стабільно

позитивно ставляться до себе, задоволені собою, приймають себе такими, якими вони є (з плюсами і з недоліками), мають достатнє почуття власної гідності, у них Я реальне узгоджене із Я ідеальним, стійка адекватно-позитивна самооцінка та самоповага.

Низький рівень самоповаги виявлено у 17 % та 31 % студентів денної та заочної форм навчання відповідно. Їм притаманне почуття власної меншовартісності, що негативно позначається на емоційному стані і поведінці в соціумі. Негативна оцінка щодо власної особистості, на нашу думку, перешкоджає виявленню власних потенційних можливостей, не дозволяє відчувати себе «господарем» та «автором» власного життя.

Високий рівень самоповаги виявлено у 19 % студентів денної та 8 % заочної форм навчання. Респонденти цієї групи вірять у власні можливості незалежно від складності обставин, упевнені у спроможності подолати власні недоліки. Вони більше задоволені власним життям у порівнянні з іншими.

Експериментальне дослідження засвідчило значущі відмінності у показниках самоповаги респондентів залежно від форми здобуття освіти. Особливо високими є відмінності у відсоткового співвідношення респондентів із високим (19 % проти 8 %) та низьким (17 % проти 31 %) рівнями розвитку самоповаги. Отримані результати дають підстави для висновку, що у розвитку особистості у студентів заочного відділення пропущений важливий етап соціалізації – повномірне студентське життя (дві сесії на рік його не відтворюють), яке, окрім академічного навантаження, дає можливість проявити себе у житті університету, органах студентського самоврядування, волонтерстві, громадській діяльності, розкрити свої таланти в художній самодіяльності чи спорті, презентувати свої наукові розвідки у внутріуніверситетських та всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та олімпіадах з навчальних дисциплін, конференціях та семінарах. Заочна форма навчання таких можливостей не надає або ж вони надто обмежені.

Порівняно зі студентами денної форми навчання, понад третина студентів заочного відділення, які увійшли до вибірки, характеризуються більш звуженою здатністю до саморефлексії та самоаналізу. Захисним психологічним механізмом за цього виступає недовіра, невпевненість у власних можливостях. Їх характеризує слабша здатність до самостійної побудови лінії поведінки, підвладність настановленням щодо своєї малоцінності та малозначущості у регуляції життєдіяльності, більшою мірою притаманне негативне ставлення до себе, внутрішня конфліктність.

Результати дослідження переконують, що при роботі зі студентами потрібно акцентувати увагу на зміцненні їхньої самоповаги та любові до себе, актуалізації самоаналізу особистісних смислів життя, розвитку навичок саморегуляції і самоконтролю поведінки, утвердження гуманістичних орієнтирів, вартості індивідуального буття, пошанування індивідуальності, своєрідності та неповторності кожної особистості [5].

Навчання вмінню давати позитивну оцінку собі, ставитись до себе з любов'ю і турботою розширить діапазон позитивних самооцінних ставлень, поглибить усвідомлення цінності свого індивідуального існування, сприятиме

осмисленості життя, задоволеності собою, позитивній самомотивації, досягненню успіхів у різних сферах людського буття, професійній зокрема [1].

Визнання цінності кожної особистості, створення стійких умов для всебічного розкриття творчого потенціалу, самовираження, формування активності та здатності до успішної соціальної адаптації у закладі вищої педагогічної освіти дозволить визначити перспективи життєтворчості молодого покоління, забезпечити утвердження людського виміру сучасного розвитку цивілізації та Європейського майбутнього України в контексті людиноцентричної парадигми.

Список літератури

1. Kiz O.B. Vectors of life-creativity: from a creative students' potential to pedagogical creativity of a primary school teacher. Proceedings of XXXVI International scientific conference «Young scientists' view of modern science» 16.12.2018. Morrisville, Lulu Press., 2018. p. 56-62.

2. Боришевський М. Дорога до себе: від основ суб'єктності до вершин духовності: Монографія. К.: Академвидав, 2010. 416 с.

3. Терлецька Л. Г. Місце самосвідомості у структурі свідомості особистості. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. Т. VI, вип. 7. К.: ГНОЗІС, 2004. С. 326-330.

4. Кон И. Ребенок и общество: учеб. пособие. М.: Академия, 2003. 336 с.

5. Войчишина А., Кізь О. Створення сприятливих психолого-педагогічних умов для особистісного становлення сучасної дитини: егалітарна місія вихователя ЗДО. Science, research, development : monografia pokonferencyjna z Konferencji Miedzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) (30-31.01.2021). Berlin. №37. P. 19–21.

Scientific publications

MATERIALS

The VIII International Science Conference «Impact of modernity on science and practice»

Madrid, Spain. 193 p.

(April 6 – 7, 2021)